

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОГО ПРАВА
ТА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Тези доповідей і наукових повідомлень учасників
XIV Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченій 220-річчю Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

(м. Харків, 11 жовтня 2024 р.)

За редакцією *О. Г. Середи*

Харків
2024

Укладачі:

О. Г. Серета – докторка юридичних наук, професорка;

О. М. Ярошенко – доктор юридичних наук, професор;

О. В. Соловйов – кандидат юридичних наук, доцент;

*(кафедра трудового права Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого)*

Актуальні проблеми трудового права та права соціального забезпечення : тези доп. та наук. повідомл. учасників XIV Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 220-річчю Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого (м. Харків, 11 жовт. 2024 р.) / уклад. О. Г. Серета, О. М. Ярошенко, О. В. Соловйов; за ред. О. Г. Середи. Харків, 2024. 942 с.

У збірнику вміщено тексти наукових доповідей і повідомлень, присвячених актуальним науковим і практичним проблемам регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення та розвитку законодавства в указаній царині.

Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу, в авторській редакції.

УДК 349.2:331.4:339.92

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2024

© Серета О. Г., Ярошенко О. М.,
Соловйов О. В., укладання, 2024

Зміст

<i>Yaroshenko O. M.,</i>	
NON-FIXED WORKING HOURS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	17
<i>Амелічева Л. П.,</i>	
ПЕРЕДУМОВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ У ПОВОЄННІ ЧАСИ СУСПІЛЬНОГО ДОГОВОРУ ЯК МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ПРАЦЮ	23
<i>Боднарук М. І., Бурка А. В.,</i>	
ЛУКІЗМ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ	28
<i>Бориченко К. В.,</i>	
ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ПРИ ПРИЗУПИНЕННІ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	32
<i>Бурак В. Я.,</i>	
СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ.	37
<i>Вакарюк Л. В.,</i>	
ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ	41
<i>Вишновецька С. В.,</i>	
КАТЕГОРІЯ «СОЦІАЛЬНИЙ РИЗИК» У ПРАВІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	45
<i>Гетьманцева Н. Д.,</i>	
АЛЬТЕРНАТИВНІ ФОРМИ ЗАЙНЯТОСТІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	49
<i>Дараганова Н. В.,</i>	
ПРАВО НА ОХОРОНУ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	53
<i>Івчук Ю. Ю.,</i>	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ПРАЦІ	59
<i>Коваленко О. О.,</i>	
ЩОДО ПОБУДОВИ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКА ВІД МОБІНГУ В УКРАЇНІ	62
<i>Костюченко О. Є.,</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ КОЛЕКТИВНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ	66
<i>Купіна Л. Ф.,</i>	
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК СКЛАДОВОЇ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ	70
<i>Кухнюк Д. В., Запара С. І.,</i>	
ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИРІШЕННЯ КОЛЕКТИВНИХ ТРУДОВИХ СПОРІВ В УКРАЇНІ.....	75
<i>Кучма О. Л.,</i>	
ДАТА ПОНОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКА НА РОБОТІ ТА ПОЧАТОК ОБЧИСЛЕННЯ ЧАСУ ВИМУШЕНОГО ПРОГУЛУ: ДИСКУСІЙНІСТЬ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	82

<i>Lagutina I. V.,</i>	
RISE OF DIGITAL PLATFORM WORK	85
<i>Малюга Л. Ю.,</i>	
ДО ПИТАННЯ ПРО ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ В УКРАЇНІ	90
<i>Мельник К. Ю.,</i>	
ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ, ЧАСУ ВІДПОЧИНКУ ТА ОПЛАТИ ПРАЦІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ	96
<i>Москаленко О. В., Дуюнова Т. В.,</i>	
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УКРАЇНІ	100
<i>Павлютін Ю. М.,</i>	
ЩОДО ДЕЯКИХ АСПЕКТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗБУДОВИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ.....	104
<i>Пижова М. О.,</i>	
ДИСКРИМІНАЦІЯ У СФЕРІ ПРАЦІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	109
<i>Рим О. М.,</i>	
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ ПРИ ПЕРЕДАЧІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ: ВІД ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДИРЕКТИВ ДО УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЙ.....	113
<i>Sereda O., Shapovalova K.,</i>	
PROTECTION OF PERSONAL DATA OF THE SUBJECTS OF LABOUR RELATIONSHIPS UNDER THE LAWS OF UKRAINE AND EU COUNTRIES	117
<i>Synchuk S. M.,</i>	
FORMATION OF RESPONSIBLE PARENTHOOD AS A DIRECTION OF SOCIAL SUPPORT FOR FAMILIES WITH CHILDREN: LEGISLATIVE FRAMEWORK	123
<i>Сімутіна Я. В.,</i>	
ПРАВО НА СТРАЙК: НОВІ РЕАЛІЇ, СТАРІ ВИКЛИКИ.....	127
<i>Тищенко О. В.,</i>	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ У ПЕНСІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ	134
<i>Чанишева Г. І.,</i>	
АКТИ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ У СИСТЕМІ ДЖЕРЕЛ ТРУДОВОГО ПРАВА	140
<i>Шумило М. М.,</i>	
МЕДІАЦІЯ: СПРОБИ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ В ТРУДОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	146
<i>Яковлева Г. О.,</i>	
ДО ПИТАННЯ ПРО СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ.....	152
<i>Анатійчук В. В.,</i>	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА.....	158
<i>Байло О. В.,</i>	
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДИРЕКТИВИ РАДИ 2001/23/ЄС В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО	163

<i>Бурнягіна Ю. М.,</i>	ЩОДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	167
<i>Встухова І. А.,</i>	ЯКІСТЬ ТРУДОВОГО ЖИТТЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ТРУДОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	171
<i>Гаєвая О. В.,</i>	ВИБРАНІ АСПЕКТИ СИСТЕМИ ДОВГОСТРОКОВОГО ДОГЛЯДУ В НІДЕРЛАНДАХ– ПЕРСПЕКТИВА ПІВСТОЛІТНІХ РЕФОРМ	178
<i>Гаращенко Л. П.,</i>	ПЕРЕВЕДЕННЯ ПРАЦІВНИКА В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	183
<i>Гетманцев М. О.,</i>	ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ ТРУДОВОГО ПРАВА ЯК СОЦІАЛЬНОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ.....	189
<i>Головань Т. Г.,</i>	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ	193
<i>Дума О. О.,</i>	DOCUMENT EXCHANGE PROCEDURE DURING MARTIAL LAW	197
<i>Заїка Д. І.,</i>	ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОБІНГУ В УКРАЇНІ	200
<i>Зіноватна І. В., Соловійов О. В.,</i>	ПРИНЦИП ДОСТУПНОСТІ РОЗГЛЯДУ ТРУДОВИХ СПОРІВ.....	205
<i>Kalpokienė Julija,</i>	THE BRUSSELS EFFECT: A DISCUSSION ON DIGITAL TECHNOLOGIES' REGULATORY TRENDS	212
<i>Карпенко Р. В.,</i>	ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	214
<i>Конопельцева О. О.,</i>	ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИПЛАТИ ПЕНСІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЧЛЕНАМ ЇХ СІМЕЙ, ЩО ЗАЛИШИЛИСЯ НЕДООДЕРЖАНИМИ У ЗВ'ЯЗКУ З ЙОГО СМЕРТЮ	218
<i>Коросташова І. М.,</i>	ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА, ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ПУБЛІЧНА ВЛАДА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ (СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ).....	223
<i>Кохан В. П.,</i>	НЕСТАНДАРТНІ ФОРМИ ЗАЙНЯТОСТІ ЯК ВИД ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ.....	231
<i>Кравцов Д. М.,</i>	ЯКОЮ БУТИ НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ОХОРОНІ ПРАЦІ?	234
<i>Красюк Т. В.,</i>	ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОНАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧАМИ ЗВО В КОНТЕКСТІ ЗМІН У ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ».....	241

<i>Кузнiченко О. В., Лiьченко М. А.,</i>	
КОЛIЗИЙНI ПРИВ'ЯЗКИ В РЕГУЛЮВАННI ТРУДОВИХ ВIДНОСИН З IНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ: СУЧАСНI ТЕНДЕНЦIЇ ТА ВИКЛИКИ.....	246
<i>Луценко О. С.,</i>	
НОВЕЛИ ПРАВОВОЇ РЕГЛАМЕНТАЦIЇ ПРАЦI ДОМАШНIХ ПРАЦIВНИКIВ У ЗАКОНОДАВСТВI УКРАЇНИ.....	251
<i>Любчик А. М.,</i>	
ДЕЯКI ПИТАННЯ ЩОДО РЕФОРМУВАННЯ ПОРЯДКУ УПРАВЛIННЯ СФЕРОЮ НАУКИ ТА IННОВАЦIЙ.....	256
<i>Мелех Л. В., Мелех Б. В.,</i>	
СУБСИДIЇ ЯК ОДИН З ВИДIВ СОЦIАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ ОСОБАМ	260
<i>Наньєва М. I.,</i>	
СТЯГНЕННЯ СЕРЕДНЬОГО ЗАРОБIТКУ ЗА ЧАС ВИМУШЕНОГО ПРОГУЛУ.....	264
<i>Одовiчена Я. А.,</i>	
ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ НА СТАДIЇ РЕКРУТИНГУ	268
<i>Панченко А. О.,</i>	
ДО ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДIЇ МIЖ ДЕРЖАВОЮ ТА НЕДЕРЖАВНИМ СЕКТОРОМ У СФЕРI НАДАННЯ СОЦIАЛЬНИХ ПОСЛУГ.....	272
<i>Петросян К. С., Котова Л. В.,</i>	
АКТУАЛЬНI ПРОБЛЕМИ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ У СПРАВАХ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ФАКТIВ В АСПЕКТI СОЦIАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВIЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦIВ.....	277
<i>Пожарова О. В.,</i>	
ОРГАНIЗАЦIЯ ОХОРОНИ ПРАЦI В НIМЕЧЧИНI: ДОСВIД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	285
<i>Раданович Н. М.,</i>	
ГIДНI ЕКОНОМIЧНI УМОВИ ЖИТТЯ ТА ЇХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАСОБАМИ ЗАГАЛЬНОДОЗВIЛЬНОГО ТИПУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	288
<i>Свiчкарьова Я. В.,</i>	
ЩОДО ПИТАННЯ ПЕРЕРАХУНКУ ПЕНСIЙ НАРОДНИМ ДЕПУТАТАМ УКРАЇНИ.....	295
<i>Сидоренко А. С.,</i>	
БЕЗПЕЧНА ПРАЦЯ ПIД ЧАС ВIЙНИ	302
<i>Сiльченко С. О.,</i>	
ПРАВО НА ПРАЦЮ ЧИ ВIЙСЬКОВИЙ ОБОВ'ЯЗОК – ДИЛЕМА ЗАБРОНЬОВАНОВОГО	306
<i>Сiньова Л. М.,</i>	
ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ СОЦIАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ «СОЦIАЛЬНА АДАПТАЦIЯ ВЕТЕРАНIВ, ВЕТЕРАНОК ТА ЧЛЕНIВ ЇХ РОДИН».....	313
<i>Смолярова М. Л.,</i>	
ПРОФЕСIЙНИЙ РОЗВИТОК ПРАВНИКIВ В УКРАЇНI	316
<i>Трунова Г. А.,</i>	
ДЕРЖАВНI СОЦIАЛЬНI СТАНДАРТИ У МЕХАНIЗМИ РЕАЛIЗАЦIЇ ПРАВА ОСОБИ НА СОЦIАЛЬНИЙ ЗАХИСТ	319

Сіньова Л. М.,

кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри трудового права та права соціального забезпечення,
провідний юрист Центру соціального права
Навчально-наукового інституту права
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ «СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ, ВЕТЕРАНОК ТА ЧЛЕНІВ ЇХ РОДИН»

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що однією із проблем з якою стикаються ветерани, ветеранки та члени їх родин це соціальна адаптація, тому слід створювати вільний доступ ветеранів до необхідної їм інформації, щоб були зрозумілі процедури реалізації їх прав і потреб та стандарту надання послуг патронатного супроводу ветеранів після повернення до цивільного життя.

Як прогнозує Міністерство у справах ветеранів України кількість людей, на яких спрямовуватиметься ветеранська політика, після закінчення війни становитиме близько 4-5 млн осіб. Це учасники бойових дій, які отримали бойовий досвід, відстоюючи нашу незалежність, територіальну цілісність і суверенітет у боях. Це люди, які були поранені і їм встановлено інвалідність внаслідок війни, а також члени родин загиблих наших воїнів і героїв [1].

Головним напрямком для зазначеної категорії є адаптація, соціалізація та створення умов працевлаштування. Тому, саме суспільство та роботодавець мають нести соціальну відповідальність та реалізовувати права ветеранів Захисників/Захисниць України, які мають повернутись до всіх сфер життя. Також відновити професійні навички, перекваліфікуватись та залучатись до освітніх програм. На сьогодні немає програм, які б супроводжували УБД ще з моменту його перебування на службі, аж до його працевлаштування у мирному житті, тобто забезпечували повний цикл т. зв. соціальної реінтеграції. Адже соціальна реінтеграція це комплекс заходів, що спрямовані на забезпечення

повернення ветерана в цивільне середовище, створення умов для його психологічної реабілітації, фахової перепідготовки, єдиної системи соціальних послуг та стандартів (соціальних програм), які забезпечать процес супроводження ветерана від моменту прийняття рішення про звільнення (ветераном починають опікуватись після його рішення про не продовження контракту) до безпосередньої перепідготовки та працевлаштування [2, с. 372–273]. Міністерство соціальної політики працювало над новим сервісом, який вже пройшов пілотування та затверджений стандарт Міністерством юстиції даної соціальної послуги як «Соціальна адаптація ветеранів, ветеранок та членів їх родин».

Важливою соціальною гарантією, передбаченою українським законодавством, є соціальні послуги. Відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» № 2671-VIII від 17 січня 2019 року визначено основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

14 квітня 2022 року був прийнятий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях», який вніс зміни до Законів України «Про соціальні послуги» та «Про правовий режим воєнного стану». Також, Постановою КМУ від 07 травня 2022 року № 560 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях».

Для отримання соціальних послуг важливими є інформування про можливість їх отримати та простий, зрозумілий шлях їх отримання. За інших умов соціальні послуги не будуть доступні ветеранам і ветеранкам та перетворяться на такі, що існують лише номінально. Тому частиною дослідження також стало питання, як організований процес роботи з ветеранами

та ветеранками з боку громади, яким є перший крок для ветерана в отриманні соціальних послуг, якою є подальша траєкторія, чи планують громади змінювати наявний шлях, які з етапів потребують поліпшення [3, с. 7].

Слід наголосити, що ми маємо враховувати міжнародний досвід тих країн, які пройшли схожий шлях збройних конфліктів і мають позитивний досвід з реабілітації та підтримки ветеранів, ветеранок та членів їх родин. Насамперед, США, Великобританія, Хорватія та ін. Для тих, хто потребує має бути супровід у працевлаштуванні та адаптації до умов регіону перебування, психологічну підтримку та ін.

Основним джерелом видатків на надання базових соціальних послуг є місцеві бюджети громад. Це фінансування також може бути доповнене з коштів, отриманих громадами з регіональних та обласних цільових програм у сфері соціального захисту, що реалізуються у відповідному році/роках. Це відповідає ст. 27 Закону «Про соціальні послуги», яка передбачає, що фінансування надання соціальних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, спеціальних фондів, коштів підприємств, установ та організацій, плати за соціальні послуги, коштів благодійної допомоги та інших джерел, не заборонених законом.

До фінансування даної послуги долучилась програма розвитку ООН, яка організувала конкурс на обрання регіонів, де цю послугу буде впроваджено. На сьогодні, саме через фінансові обмеження є більшість труднощів з наданням соціальних послуг в громадах.

Основні з цих труднощів такі: фінансова неспроможність громад нести ті зобов'язання у сфері соціального захисту, зокрема у сфері забезпечення надання соціальних послуг, які покладаються на них законом; проблеми з кадровим забезпеченням комунальних установ-надавачів соціальних послуг та УСЗН/ВСЗН; проблеми з матеріальним забезпеченням комунальних установ-надавачів соціальних послуг та УСЗН/ВСЗН, передусім недостатнє забезпечення транспортними засобами [3, с. 45]. Таким чином, для реалізації основних складових ветеранської політики в інтересах ветеранів, ветеранок та членів їх

родин саме територіальні громади мають ініціювати відновлення та адаптацію даної категорії осіб щодо необхідної фахової допомоги.

Список використаних джерел:

1. «Це категорія потужних людей» Міністр у справах ветеранів розповіла про допомогу ветеранам і їхнім родинам URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/laputina-intervyu-ministerstvo-dopomoha-veteranam/32422428.html> (дата звернення 05.07.2024)

2. Сіньова Л. М. Щодо адаптації та соціалізації ветеранів: порівняльний аналіз. *Актуальні питання розвитку юридичної науки і практики в умовах воєнного стану та мирної розбудови* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 5 травн. 2023 р.). Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2023. С. 371–373.

3. Соціальні послуги для ветеранів та ветеранок у громадах: виклики та потреби URL: https://www.pryncyp.com/wp-content/uploads/2024/01/soczposlugy_pdf.pdf (дата звернення 05.07.2024)

Смолярова М. Л.,

канд. юрид. наук, доцент,

доцент кафедри конституційного, адміністративного та трудового права

Національного університету «Запорізька політехніка»

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРАВНИКІВ В УКРАЇНІ

Професійний розвиток правників відіграє ключову роль у забезпеченні якості та ефективності правничої діяльності. Постійне підвищення кваліфікації, розширення знань та вдосконалення навичок сприяє належному виконанню професійних обов'язків у сфері права, а також реалізації набутих знань, умінь та навичок. Звісно, що поглиблення знань допомагає правникам орієнтуватися в новітньому законодавстві, судовій практиці, інтерпретаціях законів та